16.15. Liigisõnade eksitav kasutamine

Liigisõna määramisel peab tagama selle sobivuse. Mõnel juhul ei ole aga liigisõna ja objekti tegelik liik (funktsioon) vastavuses.

Objekti funktsiooni näitavad liigisõnad
Üldiselt ei ole mõistlik määrata liigisõnu omaniku lühiajalise tegevusala ega ka suhteliselt lühiajalise kasutusotstarbe järgi (näiteks pood või töökoda võib tegutseda lühiajaliselt ning peale vastava tegevuse lõppu muutub koha-aadress juba pigem eksitavaks). Erandiks on jällegi aja- ja kultuurilooliselt tuntud nimed, mille korral on liigisõna säilitamine põhjendatud ka pärast vastava tegevuse lõppu (näiteks mõni endine vabrik, mille järgi piirkonda on tuntud).

Mõned elulised näited

- *Karuküla kauplus* on mõnevõrra eksitav nimi, kui kauplus selles kandis ammu enam ei tööta.
- Soovitakse maaüksuse nimeks panna *Peede talumets*. Liigisõna *talumets* vastu otseselt ei saa olla, kuigi tekib küsimus, kas sellel talul on veel mingit liiki metsa. Nimeks võiks olla lihtsalt *Peede mets.*
- *Tiitsa tellisetehas* sobib nimeks maaüksusele, kus see tehas tegelikult kunagi tegutses, kuid mitte naaberüksustele, kus tehast pole kunagi olnud.
- *Vanaküla* nime kandev üksus asub hoopis Kase külas. Tegu on katastriüksusele mittesobiva liigisõna kasutamisega, sest katastriüksus ei saa olla küla.
- *Soo tee* nimelisel maaüksusel teed ei ole ega ole ka planeeritud sinna teed ehitada.
  Liigisõna *tee* viitab, et üksus on moodustatud tee teenindamiseks, seega on kasutuses olev liigisõna eksitav ja nimi vajab muutmist.
- *Kubija järv* – järve ennast teenindav katastriüksus, millel asub peamiselt järv ise.
- *Kubijajärve* – järve lähedal asuv katastriüksus, millel on veel muid objekte.

Liigisõnaks sobimatud sõnad
Liigisõnana ei saa käsitleda sõnu, mis ei ole maaga seotud objektid ega tegevused.

- Liigisõnaks ei saa olla number (*Lusti ühe, Lusti kahe, Lusti kolme, Lusti nelja*). Kui tegu on tiheasustusega, tuleb määrata liikluspinna või väikekoha nimi ja adresseerida selle alusel. Kui tegu on hajaasustusega, tuleb pigem leida sobivad hargtäiendid või päris uued kohanimed.
- Inimese amet või auaste (*Saare kapten, Kalda valvur*) ei saa olla liigisõna, vaid tuleb muuta nimetuuma osaks (sobib näiteks *Saare-Kapteni; Kalda-Valvuri*).
- Omadussõna (*Vaablase väike*) võib olla hargtäiend, mis lisatakse nimetuuma ette (*Väike-Vaablase*).
- Nimisõna, mis ei ole maaga seotud ega iseloomusta maaga seotud objekte (*Mere vaht*), vajab muutmist nimetuuma osaks > *Merevahi* või *Merevahu*.

Näiteid võib tuua veelgi, kuid üldpõhimõte on ikka see, et liigisõna saab olla üksnes maaga seostuvat objekti tähistav, mitte suvaline sõna. Kui sõna ei vasta eelkirjeldatud nõuetele, siis ei ole tegu liigisõnaga ja lahendusena saab selle muuta kas nimetuuma osaks või loobuda sõnast üldse.

Liigisõna, mis ei anna piisavalt eristavat infot
Sageli on kasutuses sellised liigisõnad, mis ei erista objekti piisaval määral. Näiteks *Aasa maja* puhul piisab ka lihtsalt nimest *Aasa*, sest Eestis on kokku 900 000 maja ja nende äramainimine maaüksuste nimedes ei annaks sisuliselt eristavat infot. Samalaadsed on ka nimed nagu *Veere saun, Kulli suvila, Kaasiku elamu,*

Kuusiku ridaelamu jne.

Koha-aadressides ei kasutata **nimetuumana** järgmisi maakonna, omavalitsuse, asustusüksuse, liikluspinna ja väikekoha liigisõnu: „tänav”, „tee”, „puiestee”, „maantee”, „ringtee”, „allee”, „põik”, „väikekoht”, „küla”, „vald”, „linn”, „alev” ja „alevik”. Selliste nimede esinemine tekitab segadust aadressiotsingutes ja ka nende kohtade leidmisel. Võimalik lahendus on asendada olemasolev nimi sisult lähedase sobiliku liitsõnaga, näiteks maaüksus nimega „Tänav“ nimetada ümber „Tänavametsa“ või „Tänava-Aasa“ vmt. Selleks, et kaitsta ajalooliselt väärtuslikke kohanimesid, ei pea muutma lähiaadressi, milles on kasutatud nimetuumana eelpool nimetatud liigisõnu - seega ei pea inimesed muutma oma elukoha ajaloolist aadressi.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 12.01.2023